

Umdeilt eftirlitsgjald

● „Við greiðum nóg í gjöld en söknum þess að sjá ekki eftirlitið,“ segir Bessi Jóhannesson hjá Icepharma ● Lyfjaeftirlitsgjald tekið af veltu óháð fjölda heimsókna

Ómar Friðriksson
omfr@mbl.is

Lyfjaeftirlitsgjald sem innheimt er sem ákveðið hlutfall (0,3%) af lyfjaveltu í landinu, hefur verið mörgum lyfjafyrirtækjum þyrnir í augum. Gagnrýnt hefur verið að lítið samræmi sé oft á tíðum á milli gjaldsins sem er innheimt skv. lyfjalögum og eftirlitsins sjálfs sem fyrirtæki sæta. Eðlilegra sé að fyrirtækin greiði fyrir það eftirlit sem raunverulega fer fram á hverjum stað.

Greiða 13 milljónir á ári

Bessi H. Jóhannesson, framkvæmdastjóri lyfjasviðs Icepharma, segir að eftirlitsmenn Lyfjastofnunar hafi seinast komið í eftirlitsheimsókn til Icepharma árið 2009 og þar áður hafi eftirlitsmenn komið árið 1999 í Thorarensen Lyf, sem sameinaðist Icepharma fyrir nokkrum árum. Icepharma þurfi engu að síður að

greiða 13 milljónir kr. á ári í eftirlitsgjöld.

Bessi segir eftirlitsmenn heim-sækja dreifingaryrirtækin eitthvað oftar. Parlogis, dótturfyrirtæki Icepharma er eitt þeirra, en það fékk síðast heimsókn árið 2011 að sögn hans.

„Við greiðum nóg í gjöld en söknum þess að sjá ekki eftirlitið,“ segir hann. Að sögn Bessa vinnur Lyfjastofnun ýmis önnur viðvik sem tilheyra eftirlitinu og þá sé greitt eftir gjaldskrá, óháð lyfjaeftirlitsgjaldinu. „Síðan þurfa framleiðendur að greiða 0,3% af því sem þeir framleiða eða selja fyrir innlendan markað og smásalar greiða af endurgreiðslu sjúkra-trygginga eða heilðsluverði, eftir því hvor upphæðin er hærrí,“ segir Bessi.

Lyfjastofnun sinnir margvíslegu eftirliti og geta greiðslur fyrir verkefni verið mismunandi eftir því hverjir eftirlitsþegarnir eru, að sögn Mímis Arnórssonar, deildarstjóra hjá Lyfjastofnun. Í fyrra voru tekjur af

eftirlitsgjöldum alls 117 milljónir kr. og hafa verið nánast óbreyttar sl. 5 ár að sögn hans.

Purfa stundum í margar heim-sóknir í sama fyrirtæki

Mímir segir að kveðið sé á um það í lyfjalögum að eftirlitsgjaldið eigi að standa undir eftirlitinu, sem fari fram út um allt land. Þeir sem eftirlit er haft með séu í kringum 400 talsins og mismunandi sé hvernig eftirlitinu sé háttað eftir ólíkri stærð og mismunandi starfsemi fyrirtækjanna. Eftirlitið felst í heimsóknum og skrif-

aðar eru eftirlitsskýrslur. Í sumum tilvikum koma einn eða tveir eftirlitsmenn á staðinn en í öðrum tilvikum þar sem mun flóknari starfsemi fer fram, gæti jafnvel þurft að fá eftirlitsmenn frá útlöndum. Þá séu dæmi um að fara þurfi í margar heimsóknir á sama árinu til eins og sama fyrirtækis ef eitthvað þarfnast úrbóta en það greiði eftir sem áður alltaf sama gjald af veltu. Segist Mímur hafa frekar trú á því að raunverulegur eftirlitskostnaður sé meiri en það sem innheimtist með eftirlitsgjöldum þegar upp er staðið.

Lyfjafyrirtækin eru flest innan vébanda Félags atvinnurekenda, sem hefur lagt til að gjöld, sem lögð eru á fyrirtæki vegna eftirlits byggist á þeirri vinnu, sem er raunverulega unnin, en séu ekki lögð á sem skattur, sem verður þá markaður tekjustofn viðkomandi eftirlitsstofnunar, skv. upplýsingum Ólafs Stephensen, framkvæmdastjóra FA.

LYFJAEFTIRLITIÐ

Sjá örsjaldan eftirlitsmann

„Við viljum sjá eftirlitið koma oftar í heimsókn en greiðslurnar séu þá í samræmi við það,“ segir Bessi Jóhannesson hjá Icepharma.

Ólafur Stephensen, hjá FA, segir lyfjaeftirlitsgjaldið engan veginn endurspeglar kostnaðinn við það eftirlit sem á að fara fram vegna þess. Umsvifamikil fyrirtæki borgi jafnvel tugi milljóna í lyfjaeftirlitsgjald á ári, sem rennur til Lyfjastofnunar, en sjái örsjaldan framan í lyfjaeftirlitsmann. Skýrslur um eftirlitið skili sér í sumum tilvikum eftir einhver ár og geri því lítið gagn. Með því að fyrirtækin greiði fyrir það eftirlit sem raunverulega fer fram, yrði eftirlitið væntanlega markvissara, hagkvæmara og vandaðra og kostnaðarvitundin hjá viðkomandi eftirlitsstofnun meiri, að sögn hans.